

Liite 4.5 Viheralueiden yleisimpien pensaiden, köynnösten ja puiden leikkaustaulukko.

HAVUPENSAAT

Kasvilaji	Leikkaus-aika	Leikkaus-tapa	Leikkaus-tarve	Huomautuksia
Juniperus spp., katajat	Vk	hl	4	ei yleensä tarvitse leikkausta
Microbiota decussata, tuivio	Vk	hl	4	ei yleensä tarvitse leikkausta
Picea spp., pensasmaiset kuuset	Tv – Vk	hl, ml	4, 2	aitakasvina vuosittainen leikkaus
Pinus mugo, vuorimänty	Vk, Kk	hl	2, 4	vuosittain vuosikasvaimien typistys Kk
Pinus mugo 'Pumilio', kääpiövuorimänty	Vk, Kk	hl	4	vuosikasvaimien typistys ei välttämätöntä
Pinus pumila, pensassembra	Vk	hl	4	ei yleensä tarvitse leikkausta
Taxus spp., marjakuuset	Tv – Vk	hl, ml	4, 2	aitakasvina vuosittainen leikkaus
Thuja spp., pensasmaiset tuijat	Vk	hl, ml	4, 2	aitakasvina vuosittainen leikkaus

IKIVIHREÄT LEHTIPENSAAT

Kasvilaji	Leikkaus-aika	Leikkaus-tapa	Leikkaus-tarve	Huomautuksia
Cotoneaster dammeri var. radicans, suikerotuhkapensas	Vk – Kv	hl	4	ei yleensä tarvitse leikkausta
Mahonia aquifolium, mahonia	Vk/ kukinnan jälkeen	hl	4	A, siistitään kuivat osat pois
Rhododendron spp, alppiruusut	Vk	hl	4	A, siemenkotien poisto ei välttämätöntä

LEHTIPENSAAT

Kasvilaji	Leikkaus-aika	Leikkaus-tapa	Leikkaus-tarve	Huomautuksia
Acer tataricum subsp. ginnala, mongolianvaahtera	Lk – Tv	hl	4	A, leikkausta vältettävä, mahlavuoto, kukkii vanhana
Amelanchier laevis, sirotuomipihlaja	Vk, Ak/ kukinnan jälkeen	hl	4	A
Amelanchier spicata, isotuomipihlaja	Vk, Ak	hl, (al)	4	A
Aronia x prunifolia, koristearonia	Vk – Ak	hl	3	A
Aronia mitschurinii 'Viking', marja-aronia	Vk – Ak	hl, (al)	3	A, aitasarvi
Berberis spp., happomarjat	Vk	(hl), al	3	A, alasleikkaus ensisijaisesti piikkisyyden vuoksi
Caragana arborescens, siperianhernepensas	Vk (Kk)	hl, al, ml	3, 1	A, aitasarvi myös kesäleikkaus
Chaenomeles japonica, japaniruusuokkiva	Vk, Ak/ kukinnan jälkeen	hl	4	A
Cornus alba 'Sibirica', korallikanukka	Vk	hl, (al)	2	leikkaus edistää värikkäiden versojen syntyä
Cornus alba subsp. stolonifera 'Flaviramea', keltaoksanukka	Vk	hl, (al)	2	leikkaus edistää värikkäiden versojen syntyä
Cornus spp., muut kanukat	Vk	hl	4	A
Corylus avellana, pähkinäpensas	Vk	hl, (al)	4	A, säästeliäs leikkaus, kukkii vasta vanhana
Cotoneaster integerrimus, euroopantuhkapensas	Vk	(al), hl	4	A
Cotoneaster lucidus, kiiltotuhkapensas	Vk	hl, ml, (al)	4, 1	A, aitasarvi myös kesäleikkaus, ei al. huonolla kasvupaikalla
Cotoneaster horizontalis, sulkatuhkapensas	Vk	hl	4	A, säästeliäs leikkaus
Crataegus spp., orapihlajat	Vk	hl, al, ml	3, 1	A, aitasarvi myös kesäleikkaus
Cytisus decumbens, suikerovihma	Vk/ kukinnan jälkeen	hl	2	A, kukinta loppuu kesäkuun lopussa
Dasiphora fruticosa lajikkeet, pensashanhikit	Vk	hl, (al)	4	A, B
Diervilla spp., vuohenkuusamat	Vk	al, hl	4	
Elaeagnus commutata, hopeapensas	Vk	hl	3	A, mitätön kukinta

Kasvilaji	Leikkaus-aika	Leikkaus-tapa	Leikkaus-tarve	Huomautuksia
Euonymus europaeus, euroopansorvarinpensas	Vk – Kv	hl, (al)	3	A
Forsythia spp., onnenpensaat	Vk/ kukinnan jälkeen	hl	3, 2	A
Hippophae rhamnoides, tyrni	Vk	hl	4	A
Hydrangea arborescens 'Grandiflora', pallohortensia	Vk	hl, (al)	3	B, versojen kärjet paleltuvat usein
Hydrangea paniculata 'Grandiflora', syysshortensia	Vk	hl	2	B, versosta jätetään jäljelle 2-3 silmuparia
Hydrangea paniculata 'Mustila' ja 'Praecox', mustilan- ja kuutamohortensiat	Vk	hl	3	B, leikkaus vähäisempää kuin Grandiflora -lajikkeella
Laburnum alpinum, kultasade	Vk	hl	4	A, kukkii vanhana pensaana
Lonicera caerulea, sinikuusama	Vk	hl, (al)	4	A
Lonicera spp., muut kuusamat	Vk	(al), hl	4	A, B
Malus toringo var. sargentii, marjaomenapensas	Vk/ kukinnan jälkeen	hl, (al)	4	A, alasleikkauksen jälkeen harvennetaan
Philadelphus spp., jasmikkeet	Vk/ kukinnan jälkeen	hl, (al)	4	A, alasleikkauksen jälkeen harvennetaan
Physocarpus opulifolius, lännenheisiangervo	Vk	hl, al	4	A
Ribes spp., herukat	Vk (Kk)	hl, al, ml	4, 3, 1	A, aitakasvina myös kesäleikkaus
Rosa spp., ruusut (saman kesän versoilla kukkivat) – rugosa & Rugosa -ryhmä, kurttu ruusut – carolina, karoliinanruusu – virginiana, kiiltoruusu – nitida, nukkeruusu – 'Splendens', valamonruusu	Vk	al, hl	3, 4	B, piikkisinä alasleikkaus jää yleensä ainoaksi vaihtoehdoksi
Rosa spp., ruusut (edellisvuoden versoilla kukkivat) – Pimpinellifolia -ryhmä, pimpinellaruusut – majalis, metsäruusut – glauca, punalehtiruusu – Alba-ryhmä, neidonruusut	Vk/ kukinnan jälkeen	hl, (al)	3, 4	A, eivät kuki samana vuonna alasleikkauksen jälkeen
Rubus odoratus, tuoksuvatukka	Vk/ kukinnan jälkeen	hl, al	2	A, kukkineet versot poistetaan syksyllä/seuraavana keväänä
Salix purpurea, punapajut	Vk	hl, al	3, (2)	voi leikata vuosittain alas
Salix spp., pajut	Vk	hl, al	3	
Sambucus racemosa, tertuselja	Vk	hl, (al)	3	A, tarvittaessa rajoitetaan leviämistä
Sorbaria sorbifolia, pihlaja-angervo	Vk – Kv	hl, al	3	B, tarvittaessa rajoitetaan leviämistä
Spiraea betulifolia, koivuangervo	Vk – Kv	hl, (al)	3, (2)	B
Spiraea Billiardii -ryhmä, rusopajuangervo-ryhmä, ym. pajuangervot	Vk – Kv	hl, al	4, 3	B, tarvittaessa rajoitetaan leviämistä
Spiraea chamaedryfolia, virpiangervo	Vk – Kv	hl, (al)	4, 3	A
Spiraea 'Grefsheim', norjanangervo	Vk/ kukinnan jälkeen	hl, (al)	4, 3	A
Spiraea japonica -lajikkeet, japaninangervot	Vk – Kv	hl, al	2, 3	B
Stephanandra incisa 'Crispa', seppelvarpu	Kv	(hl), al	3	
Symphoricarpos albus var. laevigatus, lumimarja	Vk – Kv, (Kk)	hl, al	3, 2	A, B aitakasvina myös kesäleikkaus kasvutavan vuoksi
Syringa spp., syreenit	Vk – Kv	hl	4	A, kestää huonosti alasleikkausta
Viburnum spp., heidet	Vk/ kukinnan jälkeen	hl	3	A, kestää huonosti alasleikkausta
Weigela spp., kotakuusamat	Vk	hl	4	A

KÖYNNÖKSET

Kasvilaji	Leikkaus-aika	Leikkaus-tapa	Leikkaus-tarve	Huomautuksia
Actinidia spp., laikkuköynnökset	Tv, Lk	hl	4	kevällä voimakas mahlavuoto
Aristolochia macrophylla, piippuköynnös	Vk	hl, (al)	4	
Celastrus orbiculatus, kelasköynnös	Vk	hl, (al)	3	voimakaskasvuinen
Clematis spp., kärhöt (edellisvuoden versoilla (V–VI) kukkivat)	Kv/ kukinnan jälkeen	hl	3	varovainen leikkaus, kuolleiden ja heikkojen versojen poisto
Clematis spp., kärhöt (edellisvuoden versoilla (VII–VIII) kukkivat)	Kv, Sk/ kukinnan jälkeen	hl	3	kevällä palettuneet versot pois
Clematis spp., kärhöt (saman kesän versoilla kukkivat)	Vk – Kv	hl	2	edellisvuoden versosta jäljelle 2–3 silmuparia
Hydrangea anomala subsp. petiolaris, köynnöshortensia	Vk	hl	4	
Lonicera spp., köynnöskuusamat	Vk – Kv	hl	3	
Parthenocissus spp., villiviinit	Vk – Kv	hl, (al)	4	
Rosa spp., köynnösruusut (edellisesän versoilla kukkivat)	Vk	hl	3	
Rosa spp., köynnösruusut (saman kesän versoilla kukkivat)	Vk	hl	3, (2)	

Merkkien selitykset:

Leikkausaika: Vk = varhaiskevät, Kv = kevät, Ak = alkukesä, Kk = keskikesä, Lk = loppukesä, Sk = syksy, Ms = myöhäissyksy, Tv = talvi
Leikkaustapa: hl = harvennusleikkaus, al = alasleikkaus, ml = muotoonleikkaus

Leikkaustarve: 1 = kaksi kertaa vuodessa, 2 = vuosittain, 3 = kolmen vuoden välein, 4 = harvemmin

Muut merkinnät: sulut ympärillä -> on mahdollista, mutta ei pääsääntöisesti tehdä. Huomautussarakkeessa A = kukkii edellisen vuoden versoilla ja B = kukkii saman vuoden versoilla. Köynnösten kasvilajisarakkeessa kukinta-aika kuukausina merkitty roomalaisin numeroin

LEHTIPUUT

Kasvilaji	Leikkaus-aika	Leikkaus-tapa	Huomautuksia
Acer spp., vaahterat	I–II tai VII–VIII	rl, hl	kevällä runsas mahlavuoto
Aesculus spp., hevostakanjat	I–II tai VII–VIII	rl, hl	kevällä runsas mahlavuoto, herkkä lahovialle
Alnus spp., lepät	I–XII *	rl, hl	myös leikattuna aitakasvina, tyvi- ja runkovesojen poisto
Amelanchier spp., tuomipihlajat	I–XII *	rl, hl	
Betula spp., koivut	VII–VIII	rl, hl	kevällä runsas mahlavuoto (jo helmikuussa), herkkä lahovialle
Fraxinus spp., saarnet	I–XII *	rl, hl	juurivesojen poisto
Juglans spp., jalopähkinät	I–II tai VII–VIII	rl, hl	kevällä runsas mahlavuoto
Malus spp., omenapuut	I–XII *	rl, hl, ml	
Populus spp., haavat	I–XII *	rl, hl	juurivesojen poisto
Populus spp., poppelit	I–XII *	rl, hl	herkkä lahovialle, juurivesojen poisto
Prunus spp., kirsikat	I–II tai VII–VIII	rl, hl	kevällä runsas mahlavuoto
Prunus spp., tuomet	I–II tai VII–VIII	rl, hl	kevällä runsas mahlavuoto
Quercus spp., tammet	I–XII *	rl, hl	
Salix spp., pajut	I–XII *	rl, hl, ml	
Sorbus spp., pihlajat	I–XII *	rl, hl, ml	myös leikattuna aitakasvina
Tilia spp., lehmukset	I–XII *	rl, hl, ml	katupuilla runkovesojen poisto kesällä
Ulmus spp., jalavat	I–XII *	rl, hl	

HAVUPUUT

Kasvilaji	Leikkaus-aika	Leikkaus-tapa	Huomautuksia
Abies spp., pihdat	II–IV	rl, hl	
Larix spp., lehtikuuset	II–IV	rl, hl, ml	myös leikattuna aitakasvina
Picea spp., kuuset	II–IV	rl, hl, ml	myös leikattuna aitakasvina
Pinus spp., männyt	II–V	rl, hl	
Pinus mugo, vuorimänty	VI	rl, hl	vuosikasvainten typistys juhannuksen aikoihin
Taxus spp., marjakuuset	II–IV	rl, hl, ml	myös leikattuna aitakasvina
Thuja spp., tuijat	II–IV	rl, hl, ml	myös leikattuna aitakasvina

Leikkausaika: merkitty kuukaudet roomalaisin numeroin, * = ei leikata kiihkeimmän kasvun aikaan eikä tuleentumisen aikaan

Leikkaustapa: rl = rakenneleikkaus, hl = hoitoleikkaus, ml = muotoonleikkaus